

NYHETSBREV

ADDIS
ABABA

Stiftelsen Fistulasjukhuset –
Hamlin Fistula Sweden

Nr 67 maj 2023

Internationella dagen för avskaffande av obstetrisk fistula

23 maj

Obstetrisk fistula är en form av förlossningsskada som drabbar tusentals kvinnor världen över, mest i fattiga länder utan adekvat sjukvård.

När ett barn inte föds fram som det ska utan fastnar i livmodern, skaver det hål mellan livmodersväggen och urinblåsan, ibland även ändtarmen. Om inte hjälp finns till hands dör barnet. Om mamman överlever går hon en svår tid till mötes med smärtor, inkontinens och ofta social isolering till följd av sina skador.

Problemet är så utbrett att FN tillägnat en av sina internationella dagar åt att uppmärksamma det och skynda på arbetet med att förebygga och så småningom avskaffa obstetrisk fistula helt, såsom skett i vår del av världen. Det krävs tillgång till kejsarsnitt, specialiserad kirurgi och en utbyggd mödravård.

I Etiopien tog läkarparet Catherine och Reginald Hamlin det radikala steget att bygga ett särskilt sjukhus för att nå detta mål. Det öppnades 1974 och från enkla förhållanden har det vuxit till att bli "a centre of excellence" för behandling av obstetrisk fistula, känt över hela världen.

Fem filialer har vuxit upp runt om i landet och ett college grundats som årligen utexaminerar ett tjugotal barnmorskor. Paret Hamlins vårdfilosofi, som tar stor hänsyn till den individuella patienten, ofta traumatiserad av sin svåra förlossning och dess konsekvenser, har inspirerat andra. Den etiopiska regeringen har tillägnat sig målet att avskaffa obstetrisk fistula och därmed minska mödra- och barnadödligheten.

Plusgiro: 90 02 96-5

Bankgiro: 900- 2965

Swish: 1239002965

www.fistulasjukhuset.org

Den svenska Stiftelsen Fistula sjukhuset har sedan 1988 samlat in pengar till stöd för detta fantastiska sjukhus.

Hjälp oss att fortsätta hjälpa!

Patienter som haft turen att hamna på ett Hamlin Fistula sjukhus

Rapporter från Hamlin Fistula Ethiopia

Varje månad får vi i Stiftelsen Fistulasjukhuset "Monthly report" från sjukhuset i Addis Abeba med information om verksamheten i landet. Exempel tagna från den senaste rapporten:

Från de fem sjukhusen -

siffror på antalet större operationer som är fistularelaterade (88), mindre operationer (24), hur många operationer som berör andra fall såsom inkontinens eller framfall (249), antal kejsarsnitt (9). Det rapporteras bland annat hur länge patienter vårdats, hur många fistulaoperationer som lyckades (95 %), övriga fall av inkontinens (80%).

Dessutom har ett stort antal patienter erbjudits läs- och skrivundervisning, arbetsträning, samtalsterapi och hjälp med att återvända till sin hembygd.

Dessa insatser har delvis gjorts i Desta Mender, rehabcentret i utkanten av Addis Abeba, men även i anslutning till de lokala sjukhusen.

Från 61 vårdcentraler,

som Hamlin Fistulasjukhuset samarbetar med, bemannade med barnmorskor: här rapporteras i detalj insatser för kvinnor före och efter förlossning, bl a antal som fått preventivrådgivning (11 275), antal förlossningar på vårdcentralen (2 713), antal fall som remitterats till närmaste sjukhus (83), hur många barn som var dödfödda (12), en mamma dog. Dessutom har ett stort antal hembesök gjorts. Man söker ständigt att utvidga antalet vårdcentraler.

Projekt Zero

Satsningar pågår sedan ett par år tillbaka på att söka upp fistulapatienter som bor i avlägsna byar, där tidigare ingen hjälp funnits. Ett särskilt projekt pågår med Metu som utgångsläge. Sjukhuset är beläget i västra

Etiopien. Från woreda till woreda, alltså från kommun till kommun, besöker man byar och knackar dörr. Nyligen fick projektet besök från Addis för att utvärdera hur projektet framskrider, hur medvetna människorna är om fistulaproblematiken och om den hjälp som finns att få. Man har också ett utbildningsprogram för lokala hälsoarbetare, "health visitors".

Besök i Mekele

Ledningen har besökt sjukhuset i Mekele för första gången på två år. Detta var ett särskilt intressant inslag i rapporten då sjukhuset ligger i Tigray provinsen och har varit stängt sedan strider utbröt där för två och ett halvt år sedan. Man konstaterade det viktigaste, att alla medarbetare var vid liv. Nu planerar man för att öppna på nytt, inventerar vilka behov som finns för själva sjukhuset men också för vårdcentralerna runt omkring. Det diskuterades praktiska frågor om löner med mera. Alla kände stor hoppfullhet kring att verksamheten ska kunna komma i gång på nytt. Behoven är stora.

Skylden som förr mötte besökaren

Ombyggnad av Hamlin College of Midwives

Kontrakt har skrivits för en omfattande ombyggnad av Hamlin College för utbildning av barnmorskor. Det mesta ska bli nytt, undervisningslokaler, bibliotek, sovsalar, kafé och stängsel runt området. Det ska bli spännande att se hur det hela blir när det är klart om ett par år.

FIGO på besök

FIGO är akronymen för **Fédération Internationale de Gynécologie Obstétrique**, dvs Internationella federationen för obstetrisk gynekologi.

Denna högstatusorganisation kom på ett uppskattat tredagars besök till sjukhuset i Addis för något som heter Fistula Surgery training initiative. Detta initiativ går ut på att identifiera och rekrytera dem som kan utbilda fistulakirurger och fistulaspecialister, inte minst till doktorandprogrammet. De kollade också de praktiska förutsättningarna för besökande medarbetare. Deltagarna kom överens om att ordna en kirurgisk workshop kring behandling av inkontinens som följt på fistula operationer. Den ska äga rum nästa år då Dr Catherine Hamlin skulle ha fyllt 100 år.

Kvinnorna kliver fram

Det är främst män som utbildats i fistula kirurgi i detta land som präglas av en patriarkal kultur. En kvinnlig kollega till dem finns dock, **Dr Zehara Sualih** som är obstetriker och urogynokolog vid sjukhuset i Metu i västra Etiopien. Där är hon också medicinskt ansvarig. Hon gick läkarlinjen på universitetet i Gondar. Dr Zehara har arbetat på Hamlin sjukhuset sedan 2015.

Årets PIM möte

Ännu en akronym. Denna står för **Partners International Meeting**. Partners är de stiftelser som bidrar till sjukhusets verksamhet. De finns i första hand i Australien och Schweiz, men också i Storbritannien, Nya Zeeland, Holland, USA och Kanada. Den svenska stiftelsen är bland de minsta, men också bland de äldre. En gång om året träffas man, oftast i Addis Abeba, för att få information från sjukhuset, träffa dess ledning, göra studiebesök och utbyta erfarenheter kring arbetet att förvalta arvet efter makarna Hamlin.

Under pandemin var det uppehåll i dessa möten. I år sker träffen i slutet av juli och från den svenska stiftelsen åker ordförande Monica Green och kassör Elisabet Abrahamsson. För dem blir det första resan till Etiopien. Det blir alltid spännande att få rapporter när styrelsemedlemmar kommer tillbaka från besök i landet. Vi återkommer i nästa Nyhetsbrev.

Årsmöte i mars

Årsmöte för Stiftelsen Fistulasjukhuset hölls digitalt den 22 mars. Den nya styrelsen ser ut enligt följande:

Monica Green (S-kvinnor), ordförande (omval)

Ann-Sofie Lifvenhage (Moderatkvinnorna), vice ordförande (nyval)

Elisabet Abrahamsson (S-kvinnor), kassör (omval)

Ianthe Holmberg (Svenska Kvinnors Vänsterförbund), (omval)

Veronica Jackson (Stockholms Centerkvinnor), sekreterare (omval)

Jessica Johnson (Liberala Kvinnor), (omval)

Eva Q Kvarnström (Kristdemokratiska Kvinnoförbundet), (omval)

Kristina Pennlöv (Miljöpartiet), (omval)

Anita Lilja-Stenholm (Fredrika Bremer-förbundet), (omval)

Johanna Kvist (S-kvinnor), ersättare (omval)

Annika Jansson (Liberala Kvinnor), ersättare (omval)

Charlotte Bossen (Stockholms Centerkvinnor), ersättare (omval)

Anna-Lena Holberg (Moderatkvinnorna), ersättare (nyval)
Stina Alm (Fredrika Bremer-förbundet), ersättare (omval)

Britt-Marie Brynielsson (Kristdemokratiska Kvinnoförbundet), ersättare (omval)
Ingalill Sund (Svenska Kvinnors Vänsterförbund), ersättare (omval)

Fistulastyrelsen i arbete. Från vänster Ingalill Sund, Ianthe Holmberg, Ann-Sofie Lifvenhage, Monica Green, Elisabet Abrahamsson, Jessica Johnson och tyvärr bara ryggtavlan på Eva Qvarnström. Kristina Pennlöv tog bilden